

POSTANOWIENIE

Dnia 19 marca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marcin Krajewski

w sprawie z powództwa P. J.
przeciwko (...) Bank (...) S.A. w W.
o ochronę dóbr osobistych,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 19 marca 2021 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 12 grudnia 2019 r., sygn. akt VI ACa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 360 (trzysta sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 12 grudnia 2019 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację powoda od wyroku Sądu Okręgowego w W. z 17 kwietnia 2018 r. w sprawie o ochronę dóbr osobistych, naruszonych w ocenie powoda w związku z podaniem mu

nieprawdziwej informacji o dacie zwyczajnego zgromadzenia akcjonariuszy pozwanej spółki.

Powód wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego w postaci konieczności rozstrzygnięcia, czy w katalogu dóbr osobistych podlegających ochronie na podstawie art. 23 i art. 24 k.c. mieści się prawo do szacunku i uznania godności ludzkiej, przejawiające się w prawie do bycia nieoszukiwanym w ważkich sprawach dotyczących jednostki czy większych grup społecznych. Innymi słowy - czy świadome i celowe okłamywanie drugiego człowieka w sferze, która dotyczy istotnych społecznie kwestii, w sprawach, w których oszukujący ma prawny obowiązek przekazania prawdziwej informacji, narusza dobra osobiste oszukanego.

W odpowiedzi pozwana wniosła o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz zasądzenie od powoda kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Skarga kasacyjna stanowi nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym, wyrażającym się w szczególności w konieczności zapewnienia jednolitej wykładni i jednolitego stosowania prawa.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest wyłącznie problem o charakterze prawnym, a nie faktycznym lub wynikającym ze stwierdzonych przez skarżącego uchybień Sądu. Jego rozstrzygnięcie powinno stwarzać przy tym realne i poważne trudności, a także mieć znaczenie dla rozstrzygnięcia innych spraw. Skarżący winien jest w tym przypadku przedstawić pogłębioną argumentację prawną, bowiem zagadnienie prawne musi mieć charakter ściśle jurydyczny, powstały na tle konkretnego przepisu prawa. Nie może

ono odnosić się do subiektywnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego (zob. postanowienia SN z 16 maja 2018 r., II CSK 15/18; z 24 kwietnia 2018 r., IV CSK 552/17; z 19 kwietnia 2018 r., I CSK 709/17; z 10 kwietnia 2018 r., I CSK 733/17).

W ocenie Sądu Najwyższego w niniejszej sprawie nie występuje zagadnienie prawne w powyższym rozumieniu. Nie budzi wątpliwości stanowisko zajęte w sprawie przez Sąd Apelacyjny, zgodnie z którym wskazanie powodowi nieprawdziwej - jego zdaniem - informacji o dacie walnego zgromadzenia akcjonariuszy nie naruszało ani jego dobrego imienia ani godności osobistej. Zachowanie to mogło być co najwyżej kwalifikowane jako naruszenie praw korporacyjnych w pozwanej spółce, nie zaś jako naruszenie jego praw niemajątkowych związanych ściśle z osobowością człowieka. Formułowane przez skarżącego tzw. „prawo do prawdy”, „prawo do bycia nieokłamywanym”, „prawo do bycia nieoszukiwanym” samo w sobie nie może być uznane za dobro osobiste. W tym kontekście trafny wydaje się pogląd wyrażony przez Sąd II instancji, że w zakresie wartości niemajątkowych ściśle związanych z istotą jednostki nie mieści się prawo do otrzymywania rzetelnych informacji. Otwarty charakter katalogu dóbr osobistych nie daje podstaw do jego dowolnego poszerzania, bez uwzględniania wyjątkowego charakteru instrumentów zapewniających ochronę dóbr osobistych. Dobrami osobistymi są wartości immanentnie powiązane z istotą człowieczeństwa oraz naturą człowieka, niezależne od jego woli, dające się jasno skonkretyzować i zobiektywizować (zob. uchw. SN z 19 listopada 2010 r., III CZP 79/10, OSNC 2011, nr 4, poz. 41).

W stanowisku skarżącego brak jest przekonującej argumentacji, która pozwalałaby uznać zasadność stosowania konstrukcji ochrony dóbr osobistych do wskazanego przypadku. Nieuprawnione jest także twierdzenie, że naruszenie prawa do otrzymania informacji o zwyczajnym walnym zgromadzeniu akcjonariuszy (a nawet podanie w tym zakresie fałszywej informacji) należałoby kwalifikować jako postać naruszenia dobra osobistego w postaci czci (godności i szacunku). Przeciwnie temu twierdzeniu przemawia potrzeba obiektywnej oceny kryteriów nawet potencjalnego naruszenia dóbr osobistych, a nie wyłącznie subiektywne

postrzeganie skarżącego (zob. wyr. SN z 23 lutego 2001 r., II CKN 396/00; wyr. SN z 29 września 2010 r., V CSK 19/10).

Z tych przyczyn należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., art. 99 k.p.c., art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c. Kwota zwrotu kosztów jest równa wynagrodzeniu radcy prawnego wynikającemu z § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 8 ust. 1 pkt 2 oraz § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

ke